

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se racuna 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

O novej občinski postavi.

Povedali smo uže, da je bil kranjski deželni odbor sklical enketo ali shod 15 županov in vseh deželnih poslancev v posveto-vanje, kako na Kranjskem občine urediti, stvar, katera je za nas velike važnosti. Zbo-rovalcem so bila stavljeni sledeča vprašanja, katera prosimo naj preštudirajo oni naši pri-jatelji, ki imajo izkušnje v občinskih rečeh in naj nam pošljejo odgovore, da bomo tudi po novinah nazore sčislili in do najboljšega prišli, in sicer so:

1. Ima li ostati delokrog občin neizpre-menjen kakor je?

2. Ali naj se izpremeni samo v izročeni-h opravilih (übertragenen Wirkungskreis) ali tudi v lastnem (selbstständigen) področju?

3. Ali naj se izročen delokrog tako spremeni, da se občinam vsa ali le nekatera od vlade izročena opravila politične službe odvzemo, ali pa, da se v načelu sprememba obmeji na to, da se občinam za izročena vladna opravila daje odškodovanje in kako?

4. Ali naj se spremeni lastni delokrog občin na ta način, da se nekatera opravila dosedanjega lastnega občinskega področja izročé državni upravi, in katera opravila naj bi se izročila?

5. Ali naj se zgodi sprememba lastnega občinskega delokroga po tem načinu, da bi občine nekatera opravila, ki jih zdaj opravljajo v lastnem področju, v prihodnje opravljale le v izročnem področju?

6. Kako naj bi se potem občine pod-redile v teh opravilih nasproti deželnemu odboru in nasproti cesarskim oblastvom, in posebno kako naj bi se uredile v policijskih

rečeh stopinje za pritožbe na cesarska oblastva?

7. Kako stališče naj se da podžupani-jam (soseskam) in kako naj se obmeji nji-hovi delokrog nasproti občinam (županijam) in ali se ima podobčinam še kaj družih opravil odkazati, nego gospodarstvo premo-ženja svoje podobčine?

8. Ali naj se postavijo glavne občine po združbi sedanjih občin kot podobčin v novo občinsko postavo in postavodavstvo?

9. Kaka zastopstva naj dobijo podobčine?

10. Katera oblika naj se priporoči de-želnemu zboru pri dotičnih sklepih? Ali mo-rebiti resolucija, da bi se naznanila vladi v prevdarek pri reorganizaciji politične uprave?

Prvi se je oglasil okrajni glavar Der-bič. On je govoril za to, da se delokrog občin pomanjša in da naj se odvzame obči-nam en del izročnega delokroga.

Župan iz Škofje Loke g. Mohar govori za male občine in za to, da bi se naredili mali okrajni komisarijati.

Poslanec M. Lavrenčič želi, da bi celo podobčine, ki sedaj obstojé, ločile se od glavnih občin in samostalne postale.

G. Dekleva iz Košane zagovarja mi-sel, da bi bile vse občine na Kranjskem enake in sicer velike.

Grof Barbo je govoril potem zoper to, on je za male občine.

Dr. Bleiweis nasvetuje katastralne občine, sicer pa naj občina sama odloči, kako se hoče konstituirati, vendar tako da more obema delokrogoma zadostiti.

Dežman ugovarja, da ne gre s po-stavo določiti, kolike smejo biti občine, nego naj bode to, kar je naravno. Sicer pak se

sklada s Bleiweisom. Šablon se ne sme de-lati. Država naj skrbi za varnost osebe in imenja in občina naj ima le lokalno poli-cijo. Zmanjša naj se izročeni delokrog. Tudi stavbena policija naj se odpravi iz občine. Politične oblasti naj se približajo občinam, s tem, da bi bil pri vsakej sodnji en ko-misar.

Baron Apfaltrern nasvetuje, ves iz-ročen delokrog naj odpade. O tem se gla-suje, večina je za „da.“

Derbič nasvetuje, naj se pravica ka-znovanja obdrži samo v lastnem, a odpravi v prenesenem delokrogu. Tudi to se sprejme.

Bleiweis nasvetuje dalje: Občinam naj se na prosto voljo da, ali se hočejo zediniti z družimi, ali ne. — To se sprejme.

Dr. Bleiweis stavi potem poseben predlog, naj se ustanové male politične gosposke, ki bodo imele politične in pra-vosodne poslove opravljati; temu naj se predpostavijo neki okrožni uradi, ki bodo imeli najvišjo instanco, narejeno iz dežel-nega odbora in deželne vlade, katera in-stanca je potem odgovorna deželnemu od-boru.

Dežman govori pikro proti vsemu temu. Dr. Schrey meni, da deželni zbor o tem nij kompetenten posvetovati se, da, ko bi bil vladni komisar navzočen, bi to društvo razpodel.

Pri glasovanji je Bleiweisov predlog padel.

Poslanec Robič nasvetuje, da bi za neke procen-te občine davek pobirale.

Kramarič proti govori.

Vse to se bode v obliki posebne reso-lucije od deželnega zbora izročilo vladi.

Listek.

Deset let na gledaliških deskah.

(Črtice, spisal Josip Noll.)

I.

Veliki ponedeljek, pred desetimi leti, 16. aprila leta 1865. bilo je, ko se je po dolgem prenehljaji zopet čula prvokrat domača slo-venska beseda z gledališkega odra. Petnajst let je minolo od dne 19. junija leta 1850., kateri dan je bila zadnja slovenska gledališka predstava, osnovana od slovenskega društva, katero je v letih 1848—1850. sem ter tja na javnem gledališkem odru predstavljalo slo-venske igrokaze, vsega skupaj v omenjenih letih 10 večerov. Narodna čitalnica ljublj-an-ska, katera je uže takoj iz početka leta 1861. začela gojiti dramatično, in od leta 1863. naprej napravljala bolj pogosto gledališke predstave v svojih prostorih, stopila je sè svojimi dile-tanti z igrice „Bob iz Kranja“ pri veliki besedi na korist stradajočim Notranjem dne

16. aprila l. 1865. na gledališki oder, in to z najboljšim vspehom. Prvikrat mi je bila ta dan čast, stopiti pred veliko občinstvo slo-vensko na deskah, ki — kakor pravijo — pomenijo svet. Doživel sem na njih marsi-katero lepo, veselo in častno uro, a mnogo pa tudi gorkih in grenkih, kakor nij drugače mo-goče tistemu, ki mu je pripadla osoda vladati temu malemu svetu. Pogled nazaj na preteklih deset let slovenskega gledališča, utegnil bode zanimati marsikaterega prijatelja slovenske dramatike. Važno se mi pa tudi zdi, ravno zdaj izpregovoriti nekoliko besedij o razvoji in napredku slovenskega gledališča, ko je gle-dališko vprašanje ljubljansko bilo pred krat-kim na dnevnem redu, in se je mnogo pisalo o slovenskih predstavah in o dramatičnem društvu v dveh ljubljanskih listih. Toda o tem pozneje, ker ne spada strogo k stvari, o ka-terej sem namenjen pisati.

Ko je bil tedaj prvi korak storjen, in domača beseda zopet vpeljana tam, od koder smo bili vajeni le tuje glasove čuti, začeli so

premišljati nekateri domoljubi, kako bi bilo mogoče slovenske predstave vdomačiti v de-želnem gledališči. Pri velikonočnih dveh be-sedah poznejih let predstavljale so se sicer še slovenske igre, a pri tem je ostalo. Ravno prej omenjena želja pa je rodila „drama-tično društvo“, katerega edini in izključ-ljivi namen je: gojiti slovensko dramatično z utemeljevanjem slovenske dramatične literature, in z rednimi slovenskimi gledališkimi pred-stavami. A tudi ono, akoravno je na čital-niškem odru marljivo predstavljalo slovenske igre, moglo se je prva leta na gledališkem odru le v poletnem, za gledališče neugodnem času nekaterekrat pokazati. Ko je pa na pro-šnjo „dramatičnega društva“ veleslavni de-želni zbor kranjski odprl tudi slovenski muzi, do sedaj le od njene nemške sestre zasedeni hram Talije, v katerega se je slovesno pre-selila dne 10. oktobra l. 1869., ter jej tudi materijelno krepko segel pod rame, začela se je čim dalje domača čutiti slovenska muza v deželnem gledališči kranjskem. Nepretrgano

Kakor se iz tega vidi, ne vemo sedaj dosti več, pri čem da smo, kakor prej. Tudi izmed poklicanih strokovnjakov ali izvedencev županov se jih je premalo oglasilo, kar je naravno. Trebalo bi bilo namreč gori omenjena vprašanja poslati županom vsaj nekaj tednov pred shodom, da bi se bili s sosedi dogovorili. In ko so ti izvedenci v Ljubljano prišli, bilo bi morda vendar umestno, vsacega posameznega vprašati, kaj misli, a ne v tak velik zbor vsaditi jih, da se govora ne vajuje, nečejo ali bojé debate udeležiti, kakor je faktično bilo. — Pri vsem tem stanju ne bode škodovalo, če se z občinsko postavo ne prenaaglite.

Češki listi o cesarjevem popotovanju

v Italijo in v Dalmacijo — prinašajo uvodne članke, v katerih imajo za predmet pretresovanja pred soboj potovanje v Benetke, drugi zopet Dalmacijo. Tako na pr. pišejo „Narodni Listy“ o potovanju cesarjevem v Italijo k Viktor Emanuelu glede političnih kombinacij: „Ako politični listi vseh držav in narodov evropskih, na čelu jim angleški listi dokazujejo, da je bivanje avstrijskega cesarja v Benetkah, ki baš sedaj uživa gostoljubnost italijanskega kralja, poročstvo evropskega miru, imajo popolnem prav, samo, da to poročstvo nij novo, niti poglavitno. Ohranjenje in rušenje splošnega miru evropskega, nij odvisno niti od Rima, niti od Dunaja. Sklepanje o teh osodnih razmerah je bilo prej v Parizu, a po Sedanu je v Berlinu. Zaradi tega nij res, da se bode sedaj pri cesarjevem potovanju v Italijo sklepala in delala kaka protipruska zveza med Avstrijo in Italijo, katerima bi potem pristopila tudi Francija. Prej se mora razrešiti veliko vprašanje krščansko-slovansko na jugoiztoku evropskem in še le po razluščenju tega vprašanja mora se polastiti prej prava samozavest, in gmočna moč monarhije avstrijske, nego bode moč nastopiti na Donavi diplomatsko ekspedicijo proti Šprevi.

Drugi učinek cesarjevega potovanja v Italijo tika se notranjega razvoja obeh držav, ter pomeni skupno postopanje proti ultramontanski politiki, ki ima v Avstriji in Italiji še močne korene. Ohranjenje

miru na podlogi protijeziške politike, to je pravi namen slavnostij, s katerimi so pozdravljali avstrijskega cesarja Franca Josipa v Italiji.“

Zopet drug list, staročeški „Pokrok“ razpravlja cesarjevo potovanje v Dalmacijo, ter pravi: „Šest desetletij, od napoleonskih vojsk, pripada dalmatinsko kraljestvo v zvezo monarhije avstrijske. Avstrijsko se nij hotelo posluževati koristij vsled tega postavljenja, ki ga je dobilo na adrijskem morji ali bolje rečeno, na balkanskem poluotoku, vsled uteljenja Dalmacije. Dalmacija je slovanska dežela, italijanskega prebivalstva nij še niti pet procentov, a vendar je bila ogromna večina domačega ljudstva vedno zanemarjevana. Godi se sicer isto tako tudi v drugih koncih cesarstva, kar se nikjer ne dá opravičiti, nikjer zagovarjati, toda v Dalmaciji je tako počenjanje nerazumljivo. Kakov smisel, kakov namen ima protislovanska, italijanska politika tedaj v Dalmaciji? Se li še kedaj Avstriji povrnejo tako prilične dobe, kakoršne so se jej ponudile, da bi meje svoje na jugu razširila z oslobojenjem slovanskih pokrajin z osmanskega podložništva, tega ne moremo zagotoviti, da si tudi nečemo ugovarjati. Toda Avstrija tako brzo teh nadej ne popusti. Bili so časi, ko so se utikali kristijani bosenski in hercegovinski k avstrijskemu cesarju, kot k svojemu vladarju, ga prosili pomoči, ter od njega pričakovali oslobojenja iz turške suznosti. Zakrivila nij samo diplomacija, nego več znotranja politika avstrijska, da bi se Slovanstvo na Balkanu obračalo v drugo stran. V Dalmaciji naš cesar še nikoli nij bil, a niti kak njegov predhodnik, zaradi tega je to glavni vzrok, zakaj tako dolgo ostane tam. Pač se mu razmere pokažejo v drugem svitu, v drugačnej podobi, nego je bilo to navada pri dunajskej vladi. Izkušnje, katere bode cesar dobil na tem potovanju po Dalmaciji, ne bodo res vesele, pač pak za to izdatnejše in ne samo za Dalmacijo. Dalmatinci se hočejo ogibati vsakemu slavnostnemu ozaljšanju, ker se za ubozega človeka ne spodobi veselo lice“, nego oni hočejo, da se zbere ves narod okolo svojega vladarja in kralja, ter odkrito in enoglasno kliče: „Slava kralju! Na obrambo tvoje krone smo pri-

pravljeni iti v ogenj in na vodo; ti nas pa čuvaj v naših prirojenih in historičnih pravicah, pospešuj nam govor naših otcov in pomagaj nam braniti to s tujstvom nakaženo deželo, pomagaj, da Dalmacija ne pogine!“

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja, 8. aprila.) Zapisnik zadnje seje se prebere v slovenskem jeziku.

Deželni zbor se spominja naglo umrlega poslanca velikega posestva, g. France Rudeža in pozivlja poslance, da v znamenje sočutja vstanejo s sedežev (kar se zgodi.) Finančnemu odseku se izročé peticije za povišanje plač in penzij, med drugimi tudi prošnja podpornega društva za filozofe na Dunaji in prošnja slikarja Janeza Šubica v Rimu.

Deželna vlada pozivlja, da se na mesto umrlega namestnika v deželni komisiji za uravnavo zemljišnega davka dr. Josip Orla, voli nov namestnik. Volitev deželnega poslanca Luke Robiča za volilni okraj Radovljica in Kranjska gora se potrdi brez debate.

V finančni odsek se volijo: Dežman, dr. Schrey, Murnik, Horak, dr. Poklukar, Grasselli, baron Abfalterr, Robič in dr. vitez Zavinsk.

V peticijski odsek: dr. Zarnik, grof Barbo, Kramarič, vitez Langer in grof Thurn.

V odsek za letno poročilo deželnega odbora: vitez Gariboldi, grof Barbo, dr. Poklukar, dr. Zarnik in fajmošter Tavčar.

V gospodarski odsek: dr. Bleiweis, Murnik, Rudež, dr. vitez Zavinsk, Jugovec, vitez Langer in Dežman.

Poslanec Obreza nasvetuje, naj se voli tudi šolski odsek 7 udov. Ta predlog se sprejme.

Poročilo deželnega odbora s proračunom zemljišno-odveznega zaklada za l. 1876; dalje,

poročilo deželnega odbora zaradi po-

tekó od tega dneva redne slovenske gledališke predstave v zimskem času, pomnoživši se od leta do leta po številu, zboljšajoče se po kvaliteti podanih iger. Samo enkrat na mesec igralo se je v prvi gledališki sezoni 1869—70. leta, trikrat na mesec leta 1870—1871., štirikrat na mesec leta 1871—1872. in pri tem številu ostalo je do sedaj. Volja je bila na dotični strani, da se pomnože slovenske predstave na šestkrat na mesec, izvršitev bila bi tudi mogoča takrat, ko se je stavila dotična prošnja, po končanej sezoni l. 1872—73., katero sezono se sme gotovo šteti kot do sedaj najboljšo, glede dobrega umetniškega in posebno tudi materijelnega vspeha. Izborne, dobre igralne moči, dober repertoar in dober obisk predstav, ti trije faktorji, sodelovajoči, a eden na drugega se opirajoči, storili so tako dober vtisk, da se je prosilo za šest predstav na mesec, katera prošnja pa nij bila vslišana, in ostalo je tedaj pri štirih. Prišel je pa naenkrat dvojni „krach“, pravi iz Dunaja po vseh deže-

lah se razprostirajoči, in pa domači, po odstopu nekaterih boljih igralnih močij proizročeni.

Prvega čutila je posebno društvena blagajnica, a drugega poleg te, najbolj ubogi regisseur. Razvajeno občinstvo nij jemalo dosti ozira na to, da vojskovodja brez dobrih borilnih močij ne more vspešno vojskovati se, nij povpraševalo, kje vzeti novih dobrih igralnih in pevskih močij, namesto onih, katere je neizprosljiva osoda odtrgala umetnosti, zakopavša jih v vsakdanost zakonskega življenja. Obiskovalcev število manjšalo se je, deloma vsled neugodnih, iz „kracha“ izvirajočih, in povsod čutljivih denarnih razmer, deloma zbog že omenjene, ne tako lahko nadomestljive izgube nekaterih dobrih in za dobro izvršitev marsikaterih iger neobhodno potrebnih igralnih močij. Konec vsega pa je bil po končanej gledališkej sezoni leta 1873—1874. za naše razmere jako čutljivi denarni primanjkljaj v znesku 1600 goldinarjev! Tega poravnati posrečilo se je odboru dramatičnega

društva, a pravo Sisifovo delo bilo je začeti ravno kar minolo gledališko sezono. Zopet tri izmed najbolj potrebnih in dobrih igralnih močij, ali če se prišteje še ena, ne toliko dobra, kakor tudi potrebna, štiri igralne moči odvzela je nemila osoda. Huda rana je bila vsekana društvu, ko je komaj okrevalo od prestane finančijelne kalamitete, kateremu je bilo tedaj v prvi vrsti gledati na prav varčno ravnanje gledé peneznih zadev. S kakovimi občutki je vzlic tem okoliščinam gledal v prihodnost odgovorni vodja in regisseur, to si more vsak misliti. A pokazala se je istina izreka: „Pogumnim je sreča mila“, odbor dramatičnega društva lotil se je pogumno dela, in srečno do konca privedel letošnjo sezono in sicer brez deficita, kar je deloma se ve da zahvaliti požrtvovalnemu delovanju nekaterih igralnih močij. Mnogotere dogodbe, ležeče med „Bobom iz Kranja“ in Schillerjevimi „Razbojniki“, bodo naj predmet sledečih vrstic.

(Dalje prih.)

veščanja vžitinske priklade za zemljišno-odvezni zaklad za l. 1874;

poročilo deželnega odbora s proračunom za l. 1876. in z računskim sklepom za l. 1874. sadje- in vinorejske šole v Slapu;

poročilo deželnega odbora s proračunom ustanovnih zakladov za l. 1876;

poročilo deželnega odbora s proračunom deželnega zaklada in njegovih podzakladov za l. 1876;

poročilo deželnega odbora s proračunom za l. 1876. in računskim sklepom za l. 1874. norišno-stavbenega zaklada;

poročilo deželnega odbora s proračunom za l. 1876. in z računskim sklepom za l. 1874. normalno-šolskega zaklada, se izročé finančnemu odseku v pretres in poročanje.

Prihodnjo sejo bode deželni glavar pismeno naznanil.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 9. aprila.

Na *Dunaji* se je sešel narodnogospodarski shod in sprejel resolucijo za colno brambo in proti svobodnej trgovini.

Naš *cesar* je bil v Benetkah sprejel tudi italijanskega ministra vnanjih zadev, kateremu nasproti je izrazil svoje prepričanje, da bode prijateljstvo mej Avstrijo in Italijo dolgo trajalo in da želi on le blagost in dobro Italiji. — 7. aprila je cesar, poslovivši se s poljubom od italijanskega kralja, odplul iz Benetk in 8. prišel v Pulj, kjer je več ladij ogledal in svojo marino inspical.

Andrassy je v Benetkah, kjer je še za ene dni ostal, sklenil trgovinsko pogodbo z Italijo. Konferiral je tudi z Minghetti-em.

Ogerski minister notranjih zadev, Tisza, je sprejel pančevsko deputacijo, ki se je o nepostavnostih pritožila. Obljubil je preiskavo ta, da ne bode nobenih nepostavnostij trpel.

Vnanje države.

Gledé *ruskega* jezika pri ruskih železnicah poročajo „St. Peterburgskija Vedom.“, da vrhovni nadzornik rižsko vitebske železnice baron Palen energično zahteva od nemških uradnikov popolno znanje ruskega jezika. Uradniki, ki so se posluževali v službenih zadevah nemškega jezika, bili so takoj iz službe odpuščeni.

Francoski minister trgovine pozivlje v posebnej okrožnici, trgovinske in druge zbornice naj svoje želje izrekó, kako naj se prihodnja tarifa pri trgovinskih pogodbah uravná.

V *angleškem* parlamentu se je 8. aprila glasovalo o tem, ali bi se dala tudi ženskam pravica glasovanja. Skleneno je, da ne. Ministerski načelnik Disraeli je glasoval z „da“.

Omenili smo uže, da ohola *Nemčija* od Belgije zahteva, naj kaznuje ali preganja svoje novinarje, ki o Nemčiji resnico pišejo, t. j., ne baš ljubeznjivo govoré. Belgija je to drzno usiljevanje odbila in videli bomo, kaj bode Bismark sedaj storil. — Stari *cesar* Wilhelm ne pojde v Italijo, ker se za zdravje boji, pač pa pojde princ naslednik v Italijo in je prosil Viktor Emanuela, naj določi, kje se snideta. — Povsod se Prus štuli Avstriji za pete.

Dopisi.

Iz Trsta 7. aprila. [Izv. dop.] Deželni zbor se je včeraj ob 11. uri dopoldne z navadnimi ceremonijami odprl. Gospod namestnik baron Pino je naglašal v svojem

ogovoru, naj deželni zbor podpira vlado, potem se lahko kaj doseže. Potreboval je skoraj iste besede, kakor cesar mestnemu županu nasproti ob času sprejema, kajti izrazil se je blizu tako, kakor bi hotel reči, da ima mestno starešinstvo pred očmi, le druge interese bolj, nego avstrijske. Župan je dobro čutil ta vščip, pa ne vem, če se ga je kaj prijelo.

Cesar je odgovoril na pozdrav slovenskega društva „Edinost“, da upa, da slovenska prizadevanja ne bodo navskrižna z avstrijskimi. Znano je, da take odgovore, v ustavnih državah ministerstvo dela, in cesarju predloži. Za to se skoro bojimo, da nas je kdo črniti hotel. Pa cesar je moral uže izprevideti sam, kaj je res.

Iz Goriškega 7. aprila [Izv. dop.] V „Soči“ in „Slovenskem Narodu“ smo uže šestokrat čtali, da se nam sedanja, skoro izključljivo teoretična utrditev naše deželne kmetijske šole nič kaj ne dopada, da si od nje pod enakimi okolnostimi nič kaj koristi ne ometamo. V notranjo organizacijo na pr. v pregledavanje in presodbo načina, po katerem se v tej šoli na slovenskem oddelku podučuje, nismo se nikdar spustili, ker smo mislili, da nismo „strokovnjaki“, torej vsake presodbe nezmožni, in da, ker smo tudi a priori od profesorjev vse najboljše pričakovali. — Te dni došel nám je pa slučajno zvezek bivšega učenca naše kmetijske šole v katerem nahajamo zapisnik o predavanji vinoreje, po narekovanji g. učitelja Povše-ta. Prebravši to delce smo, — dasiravno ne „strokovnjaki“, ki o visokej „učenosti“ tega gospoda niti pojma nemamo — vendar le misliti začeli, da je tudi v notranji organizaciji, v predavanji predmetov marsikaj gujilega, posebno čisto vsa praksa dotičnih g. učiteljev zanikajočega najti. Ker nismo kakor rečeno „strokovnjaki“, smo se morebiti motili, zaradi tega podajemo čestitim bralcem posebno pa še strokovnjakom sledeče vrstice povzete iz navedenega zvezka, katere naj osvetijo kako da se na naši kmetijski šoli za našo deželo najvažnejši predmet, namreč vinoreja predava. O obrezovanji trt — in to se nam dozdeva kaj važno delo v vinoreji, — najdemo sledečo pisavo:

„Obrezovanje trt. Potrebne paladiče naj si odgojuje vsak vinorejec, kajti potrebni so pri tukajšnji vinoreji zaradi hudih vetrov. Nespametno je, debele paladiče rabiti, za to, ker taki niso potrebni, ampak celo škodljivi, ker preveč senčujejo zemljo. Gotovo ima skoro vsakteri kak pust prostor, na katerem nič ne raste, ali pa le malo, take prostore z akacijo zasaditi, bilo bi kaj dobro, akacija povsod rada raste, odgojuje mladike ki hitro rastejo, in so uže dobre pri drugem ali tretjem letu. Da postanejo paladiči trdnjši, dobro jih je vsaj na tistem koncu, ki v zemljo pride pokatramiti. Tako pokatramjeni paladiči trajajo po več let, še trikrat tako dolgo, kakor oni. Stroški za pokatramjenje se stotero povrnejo, ker pomanjkuje toliko lesa, in ga bode morda še bolj, bilo bi dobro, nadomestiti les z dratom, cinkovi drat je boljši od železnega. Skušnje učijo, da se tako veliko prihrani.

Sic! čestiti čitatelji, to je vse o obrezovanji v omenjenem zvezku; menimo, da vendar nekoliko premalo? kaj ne, kaj pak mislite vi?

Končno še prijazno vprašanje g. Fr.

Povšetn, kateri se še vedno pod „Gospodar. List“ urednik prof. Fr. Povše, podpisuje. Kako je to, da ste se v listnici „G. L.“ pritožili, da se poskušenj vaše šole občinstvo ne udeležuje; naznanilo poslednje letošnje skušnje dobili so pa čestiti naročniki „G. L.“ stoprv devet dnij po poskušnji v roke? Kako je sploh to, da se vaš list tako silno zakasnuje, da pride na pr. šte. 5. od 15. marca t. l., stoprv na veliki četrtek, to je 25. marca na svitlo? Ali ste znabiti z delom preobloženi, ali je pa „G. List“ prekompetjozen? Blagovolite nam v vašem organu odgovoriti.

Več posestnikov.

Domače stvari.

— (Ščotanska posojilnica.) Ravnateljstvo te posojilnice nam je poslalo pregled o delovanji v 1. četrtletji tega leta. Od 1. januarja do 31. marca t. l. iznašal je prihod 47.855 gl. 55 kr., razhod 46.473 gl., tedaj celi denarni promet 94.328 gl., 83 kr., torej več v enem četrtletji, nego v cellem prvem polletji. Dne 31. marca je bilo gotovine v denarnici 1362 gld. 27 kr., hranilnične vklade so iznašale 8831 gld. 6 kr., posojila na 245 strank 29.187 gld. 73 kr. V rezervni fond je priteklo 472 gld. 73 kr. Blagajnične in druge knjige, katere je izdelala „Narodna tiskarna“, se kažejo prav praktične in so zelo potrebne, če se hoče v poslovanji red imeti.

— (Našo zmago v Ljubljani) v 3. razredu za mestni zbor zaznamujejo vsi slovanski listi z veselimi sočutjem.

— (Slovensko gledališče.) Včerajšnjemu poročilu o predstavi „Razbojnikov“ imamo še pristaviti, da je vso potrebno garderobo iz posebne prijaznosti prepustil odbor narodnega gledališča v Zagrebu.

— (Zahvala.) Gospa Josipina Terpinčeva izvolila je izročiti pevskemu fondu čitalničnega zbora znesek 50 gold., za kar ji izreka pevski odbor prisrčno hvalo.

— (Tržaška slovanska čitalnica) napravi v soboto 10. aprila besedo z sledečim programom: 1. Gradič bjeli, čveterospev 2. Igra na glasoviru. 4. Kam? Bariton solo. 4. Igra na citrah. 5. Slovo od lastovke. 6. Igra na glasoviru. Po besedi društvena zabava. Uljudno vabi vse čestite ude:

odbor.

— (Ljutomersko šolo) je 15. in 16. m. m. nadzoroval g. deželni nadzornik za narodne šole. Z vspehom podučevanja je bil popolnem zadovoljen. Obljubil je na to delati, da se napravi v Ljutomeru 5. razredna deška in 4. razredna dekliška šola. Namesto 1. realke pa se utegne 3. razredna meščanska šola osnovati. Ta pohod našega deželnega š. nadzornika, ki se je s svojim ljubeznjivim obnašanjem prikupil v Ljutomeru učiteljem in neučiteljem, razveselil je posebno vse prijatelje naše slovenske šole: 1. zaradi tega, ker se zastopnik vlade nij spodtikal nad slovenskim učnim jezikom naše šole, ker nij grajal učiteljstva, kakor drugi možje to večkrat preradi storé, češ, da se premalo na nemščino ozira; 2. pa tudi zaradi tega, ker je znal nekov prepir prav taktno poravnati, za kar mu naj dotične stranke pač hvaležne bodo.

„Sl. Učitelj.“

— (Iz Šmarja pri Celji) se piše „Slov. Učitelju“: Naše učit. društvo je prvo leto svojega eksistovanja sklenilo tiho in baš tako tiho začelo svoje delovanje v drugem društvenem letu; o konci prvega in začetku drugega društ. leta se nij nič objavilo. — V odbor so bili voljeni: Franjo Jurkovič za predsednika in knjižničarja, Jože Brinšek za predsednikovega namestnika in denarničarja, M. Šumer za zapisnika, Oberski in Sirk za odbornika.

— (V Celji) je Peter Kranjec povozil, konje podeč, necega otroka, ki je iz šole šel tako, da bode najbrž umrl.

— (Kranjskim gospodarjem) je bilo onidan od kr. kmetijske družbe oklicano, naj gospodarji, ki želijo Ugoviskih ovac dobiti, vložijo dotične prošnje, od župana in predstojnika podružnice potrjene, do 20. dne t. m. Ker okolo 90 parov na Koroškem iz državne subvencije nakupljenih mladih ovac, pride uže 23. t. m. na Kranjsko, za to se opomnijo ovčarji, ki želijo tega blaga dobiti, naj prošnje svoje zadnji čas do 15. dne tega meseca odboru predložijo, sicer ne dobijo nič. — Gospodje predstojniki kmetijskih podružnic se prosijo, ta opomin tudi razglasiti v nedeljo po službi božji. — Ob enem se pa še to naznanja, da gospodarji, katerim se bodo ovce dale, pridejo po nje gotovo 23. dne tega meseca. Da pa se vsaj nekaterim okrajša pot, je odbor to reč tako vredil, da ovce, ki jih dobijo Gorenjci iz Behinjskega, Radovljanskega, Jeseniškega in Tržiškega okraja, ostanejo v Radovljici pod skrbjo predstojnika podružnice Radovljanske, gosp. Homana, — ostalih drugih ovac pride nekaj v Ljubljano, kjer jih dobijo nižji Gorenjci in Dolenjci in se oglašijo v pisarnici družbe kmetijske, — nekaj Notranjem namenjenih pa pride v Postojno, kjer naj se dotični gospodarji oglašijo pri predstojniku podružnice Postojnske, gosp. dekanu Hofstetterji.

— (Pobožen slepar.) Poroča se nam, da je te dni po Ljubljani pobiral v premožnejših, pobožnih rodovinah, posebno pri tercijskih, dobrovoljne darove za neko popravo ali celo novo prižnico v šenklaščki cerkvi, tu v mestu znan tapcirsarski pomočnik Peter Š, kar si je pak le sam izmislil in je drzna sleparija. Pri sebi je nosil subskripcijsko polo, na katerej je bila neka v Ljubljani znana baronka vpisala celo 25 gl. — Opozorujemo na to občinstvo, posebno dotične kroge duhovniške.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicne in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbellja, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.
Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,
Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.
Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.
Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.
Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.
Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 3. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila ajsjo bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmio 10 letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cen, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. a 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradiu bratje Oberanzmeyer, v Innsbuku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Loni Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradiu pri bratih Oberranzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specijalskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah kakaznicah ali novzetih.

DUNAJSKA CESTA 9 aprila. (Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 glđ.	15 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	75	55
1860 drž. posojilo	112	60
Akcije narodne banke	963	—
Kreditne akcije	240	—
London	111	—
Napol.	8	86 1/2
C. k. cekini	5	23
Srebro	103	30

V c. k. avstrijskih deželah od visocega ministerstva za notranje zadeve povoljena
orlova linija (Adler-Linie).

Nemško transatlantično parobrodno društvo.

Direktna poštna parobrodna vožnja mej

Hamburgom in Newyorkom

na krasnih in brzih poštah parobrodih ali parnikih I. razreda, péze 3600 ton in 3000 konjske moči.
Lessing 15. aprila. Klopstock 29. aprila. Goethe 13. maja.
Herder 22. aprila. Wieland 6. maja. Schiller 20. maja.

in dalje vsaki četrtak.
Vsaka osoba plača: I. kajuta 495 tolarjev, II. kajuta 300 tolarjev, mej-paluba 90 tolarjev.

Natančneje se izvé pri inozemskih agentih društva in
glavnem ravnateljstvu v Hamburgu, St. Annen-Platz 1,

Dopisi in telegrami naj se adresujejo: „Adler-Linie — Hamburg.“ (4—9)

Uradno naznanilo.

10. aprila 1875.

Javne dražbe: Lovrenc Jerakovo v Dovskem, 1682 glđ., 30 aprila (I. Brdo). — Jurij Jurajefjevo iz Okluza, 2226 glđ., 61. aprila (I. Metlika). — Mat. Vencevo iz Podklanca, 1296 glđ., 23. aprila (I. Črnomelj). — Anton Hrščakovo iz Prema, 150 glđ., 16. aprila (II. Ilir. Bistrie). — Pavel Kobetovo iz Vrha, 495 glđ., 20. aprila (I. Črnomelj). — Jurij Gašperičevo iz Belčjega vrha, 360 glđ., 20. aprila (I. Črnomelj).

Umrli v Ljubljani

od 6. do 8. aprila:

Janez Grahar, dete mašinista, 10 mes., na kašlju. — Vinc. Virk, dete črevljarja, 2 dni, na božjasti. — Franc Leben, sin zasebnika, 14 l., na vodenici. — Ant. Skuk, sirota, 3 l., na jetiki. — Fr. Rudež, graščak, 52 l., na mrtudu. — Marija Dimiceva, zasebnica, 72 l., na opešanji. — J. Polžar, c. kr. davkarski uradnik, 67 l., na mrtudu. — M. Jama, usnjar, 38 l., na sušici. — Jov. Habič, delavec, 53 l., na želodčnem raku. — Franc Senovec, mizar, 66 l., na možganskem mrtudu. — Albina Prosenceva, dete tržnega čuvaja, 2 l., na pljučnici. — J. Lukman, penz. hranilnični uradnik, 82 l., na opešanji.

Tuji.

8. aprila:

Pri Slonu: Wranicky, Gorup iz Trsta. — Kuper, Ghon iz Beljaka. — Baus iz Dunaja.

Pri Malič: Pfeifer iz Dolenjskega. — baronica Bernstein iz Štirke. — Nelke iz Dunaja. — Mali iz Kranja. — Zajec iz Dolenjskega.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

Vljudno podpisani odpré soboto 10. aprila t. l.

krojaško delavnico oblék

v Ljubljani, dunajska cesta št. 6,

prej Pavšinovala steklarska štacuna,
ter prosi čestito občinstvo mnogobrojne podpore in obljubuje krojaška dela svoja izvrševati promptno in po ceni.

(110—1)

Ant. Orehek.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od Bogom-Sturzeneggerja v Merisau (Švica). — Mnoga spričevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu, kako se ima ona mast rabiti. — Razpošilja se v piskerčih po 3 glđ. 20 kr. av. v. po B. Sturzeneggerju samemu, ali pa po Jos. Weissu, lekarna pri Zamorci, Wien, Tuchlauben Nr. 27. (307—7)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.